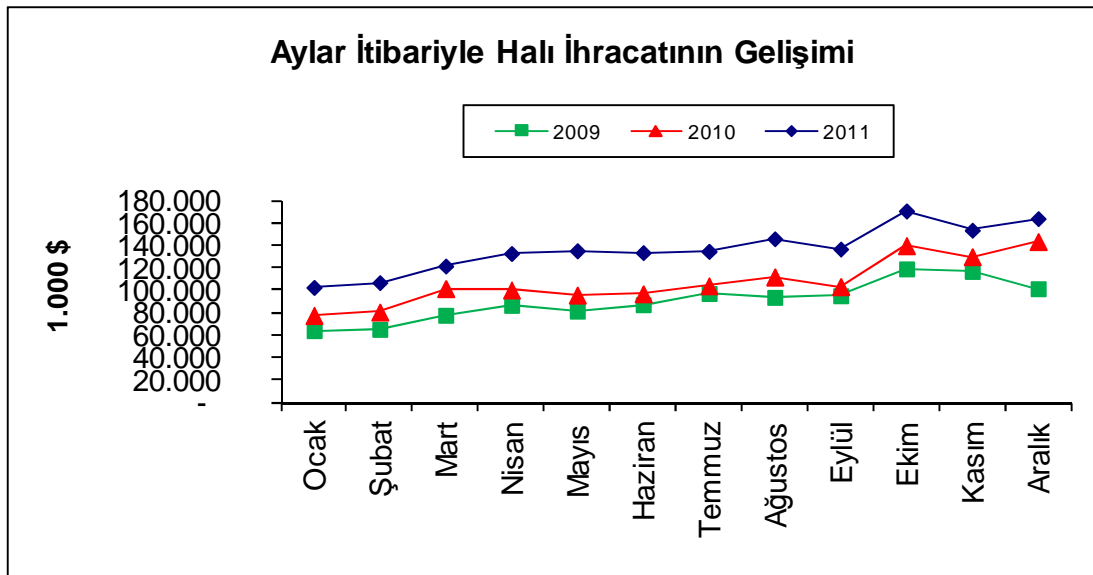

2011 YILI OCAK- ARALIK DÖNEMİNDE HALI SEKTÖRÜ İHRACATININ DEĞERLENDİRMESİ

Ülkemiz halı ihracatı 2011 yılını % 26,8 oranında artışla kapanmış ve 1 milyar 629,5 milyon dolar olarak kaydedilmiştir.

Öte yandan halı ihracatı 2011 yılı Aralık ayında 2010 yılının Aralık ayına kıyasla % 14,3 oranında artarak 163,9 milyon dolar olmuştur.

Aylar İtibariyle Halı İhracat Kaydı				
2009 - 2010 - 2011				
Birim: 1000 \$				
YILLAR				
Aylar	2009	2010	2011	% Değişim
Ocak	64.095	77.658	102.637	32,2
Şubat	65.343	80.596	106.881	32,6
Mart	77.822	101.550	121.593	19,7
Nisan	86.752	100.311	132.831	32,4
Mayıs	81.567	95.767	135.256	41,2
Haziran	87.147	96.784	133.607	38,0
Temmuz	97.257	104.000	134.742	29,6
Ağustos	93.677	111.881	145.948	30,4
Eylül	95.313	103.277	136.746	32,4
Ekim	119.031	139.843	170.716	22,1
Kasım	116.923	129.963	153.545	18,1
Aralık	101.550	143.418	163.919	14,3

Yukarıda yer alan tablo ve grafikten ülkemizin halı ihracatının aylar itibariyle seyri izlenebilmektedir.

2011 yılında halı ihracatının ülkemizin toplam ihracatı içerisindeki payı bir önceki yıla kıyasla % 0,07 oranında artarak % 1,21'e yükselmiştir.

Türkiye Genel İhracatında			
Halı İhracatının Payı			
<i>Birim: 1000 \$</i>			
	2010	2011	2011 / 2010
	Ocak - Aralık	Ocak - Aralık	Değişim %
Türkiye Genel İhracatı	113.883.219	134.571.338	18,2
Halı İhracatı	1.285.039	1.629.537	26,8
Halı İhracatının Payı %	1,13	1,21	

Türkiye'nin halı ihracatına el halısı ve makina halısı ayrımı ile bakıldığında, 2011 yılında el halısı ihracatında bir önceki yıla kıyasla % 19,5 oranında artış meydana gelmiş olup, ihracat değeri 184,9 milyon dolar olarak kaydedilmiştir.

2011 yılı Aralık ayı verilerine göre ise ülkemizin el halısı ihracatı 2010 yılı Aralık ayına kıyasla % 13,1 oranında azalarak 14,5 milyon dolar olmuştur.

Diğer taraftan, 2011 yılında makina halısı ihracatı bir önceki yıla kıyasla % 27,8 oranında artmış ve 1,45 milyar dolar olarak kaydedilmiştir.

Aralık 2011 itibariyle ülkemizin makina halısı ihracatı 2010 yılının aynı ayına göre % 17,9 oranında artmış ve 149,4 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

El Halısı ve Makina Halısı İhracatımızın				
Halı İhracatındaki Payı				
<i>Birim: 1000 \$</i>				
	2010	2011	Değişim %	Toplam Halı İhracatta Pay %
	Ocak - Aralık	Ocak - Aralık		
El Halısı İhracatı	154.782	184.913	19,5	11,3
Makina Halısı İhracatı	1.130.257	1.444.625	27,8	88,7
Toplam Halı İhracatı	1.285.039	1.629.538	26,8	100,0

Belli Başlı Pazarlarda Halı İhracatındaki Gelişmeler

Türkiye'nin halı ihracatında % 15,3'lük payıyla en büyük ihracat pazarı konumunda olan S.Arabistan'a 2011 yılında gerçekleştirilen ihracat, bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla % 61,6 oranında artarak 249,2 milyon dolar olarak kaydedilmiştir.

Anılan dönemde, ikinci büyük pazarımız konumundaki ABD'ye halı ihracatımız % 23,2 oranında artarak 150 milyon dolar olmuştur. Kaydedilen bu ihracat değeri ile ABD'nin toplam halı ihracatı içerisindeki payı % 9,2 olarak hesaplanmıştır.

Bu dönemde en büyük üçüncü ihracat pazarımız konumundaki Irak'a yönelik halı ihracatımız ise bir önceki yıla kıyasla % 28,9 oranında artmış ve 140,9 milyon dolar olarak kaydedilmiştir. Bu ihracat değeri ile Irak'ın toplam halı ihracatımız içerisindeki payı % 8,6 olarak hesaplanmaktadır.

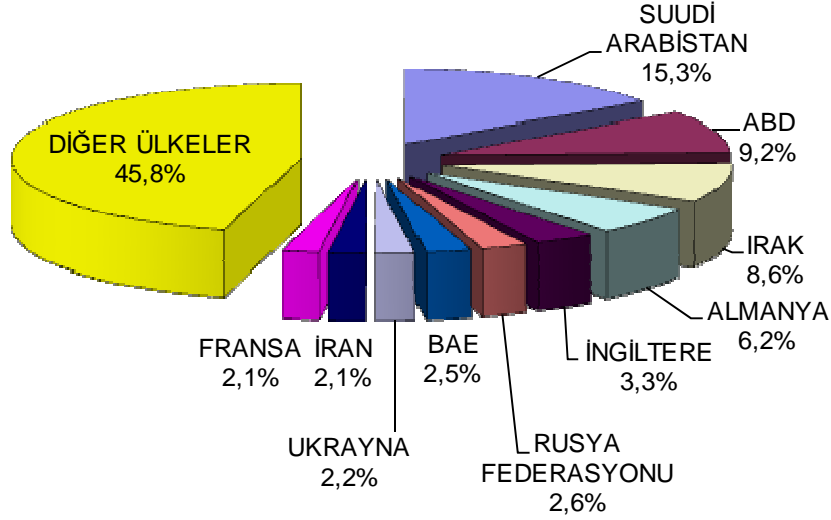
Halı ihracatımızda 2011 yılı verileri incelendiğinde, ilk on pazar içerisinde yer alan ülkelerin tamamına yönelik ihracatımızın % 8,2 ile % 61,6 arasında değişen oranlarda arttığı anlaşılmaktadır. S.Arabistan bu dönemde halı ihracatımızın bir önceki yıla kıyasla oransal olarak en fazla arttığı ülke olmuştur.

Aşağıdaki tabloda, ülkemizin halı ihracatında ilk on pazara ilişkin gelişmeler yer almaktadır.

EN ÇOK HALI İHRACATI YAPILAN ÜLKELER				
Birim: 1.000 \$				
ÜLKELER	2010 OCAK - ARALIK	2011 OCAK - ARALIK	PAY %	DEĞİŞİM %
SUUDİ ARABİSTAN	154.225	249.195	15,3	61,6
ABD	121.764	149.996	9,2	23,2
IRAK	109.296	140.881	8,6	28,9
ALMANYA	82.515	101.401	6,2	22,9
İNGİLTERE	34.615	54.446	3,3	57,3
RUSYA FEDERASYONU	39.512	42.766	2,6	8,2
BAE	28.799	41.024	2,5	42,5
UKRAYNA	29.255	35.994	2,2	23,0
İRAN	26.948	34.016	2,1	26,2
FRANSA	24.953	33.726	2,1	35,2
DİĞER ÜLKELER	633.158	746.092	45,8	17,8
İLK 10 ÜLKENİN TOPLAM İHRACATI	651.881	883.445	54,2	35,5
TÜRKİYE TOPLAM HALI İHRACATI	1.285.039	1.629.537	100,0	26,8

EN ÇOK HALI İHRACATI YAPILAN ÜLKELER 2011 OCAK - ARALIK

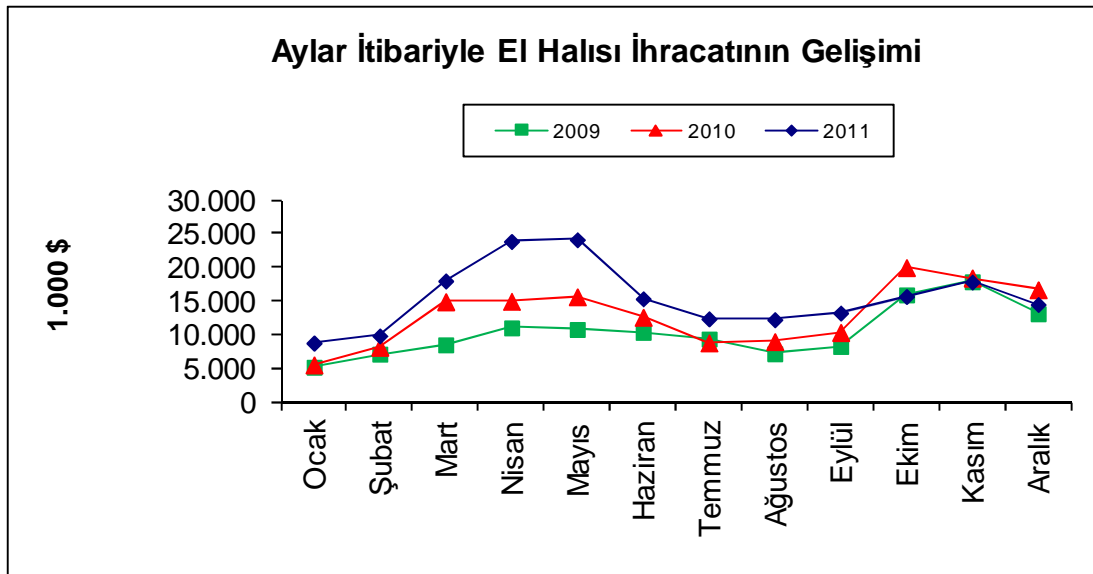
Toplam Halı İhracatı: 1 Milyar 630 Milyon \$

El Halısı Pazarlarımızdaki Gelişmeler

2011 yılında ülkemizin el halısı ihracatı bir önceki yıla kıyasla % 19,5 oranında artarak 184,9 milyon dolar olmuştur. 2011 Aralık ayında ise ülkemizin el halısı ihracatı bir önceki yılın aynı dönemine göre % 13,1 düşüşle 14,5 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

Aylar İtibariyle El Halısı İhracatının Gelişimi

Aşağıda yer alan tabloda ülkemiz el halısı ihracatının aylara göre dağılımı yer almaktadır.

Aylar İtibariyle El Halısı İhracat Kaydı				
2009 - 2010 - 2011				
<i>Birim: 1000 \$</i>				
	YILLAR			
Aylar	2009	2010	2011	% Değişim
Ocak	5.180	5.512	8.754	58,8
Şubat	7.117	8.139	9.826	20,7
Mart	8.491	14.890	17.982	20,8
Nisan	11.005	14.953	23.838	59,4
Mayıs	10.785	15.609	24.105	54,4
Haziran	10.336	12.566	15.326	22,0
Temmuz	9.359	8.781	12.355	40,7
Ağustos	7.180	8.965	12.226	36,4
Eylül	8.259	10.328	13.219	28,0
Ekim	15.911	19.963	15.682	-21,4
Kasım	17.848	18.410	17.822	-3,2
Aralık	13.128	16.669	14.493	-13,1

2011 yılında el halısı ihracatımızda en önemli ülkeler ABD, Japonya, Fransa, Litvanya ve Belçika olarak sıralanmaktadır. Bu dönemde el halısı ihracatımızda ilk on pazar arasında yer alan ülkelere Belçika dışındakilere yönelik ihracatımız % 11,5 ile % 698,1 arasında değişen oranlarda artarken, Belçika'ya ihracatımız ise % 2,3 oranında düşmüştür.

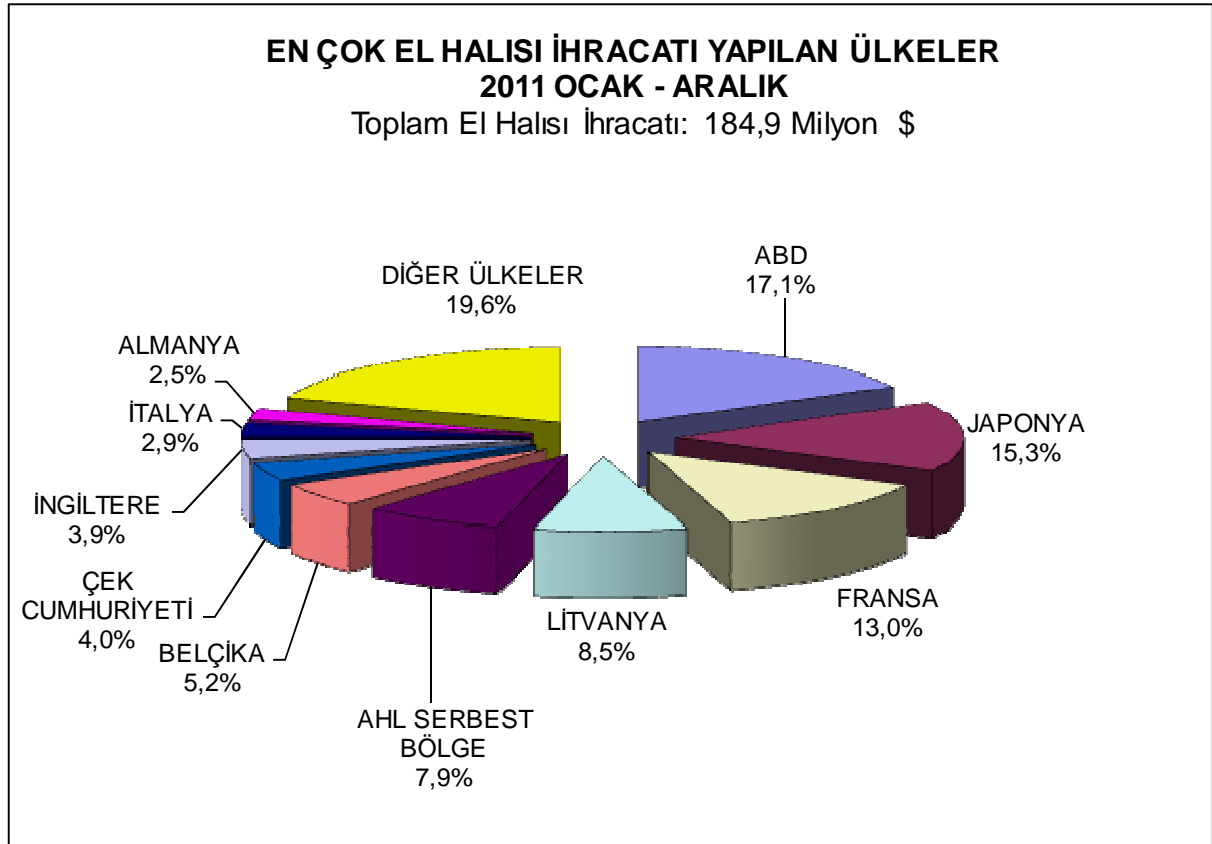
EN ÇOK EL HALISI İHRACATI YAPILAN ÜLKELER				
<i>Birim: 1.000 \$</i>				
ÜLKELER	2010 OCAK - ARALIK	2011 OCAK - ARALIK	PAY %	DEĞİŞİM %
ABD	28.419	31.699	17,1	11,5
JAPONYA	19.120	28.234	15,3	47,7
FRANSA	17.107	23.983	13,0	40,2
LİTVANYA	12.977	15.738	8,5	21,3
AHL SERBEST BÖLGE	12.060	14.538	7,9	20,5
BELÇİKA	9.877	9.653	5,2	-2,3
ÇEK CUMHURİYETİ	5.661	7.447	4,0	31,6
İNGİLTERE	913	7.286	3,9	698,1
İTALYA	4.379	5.429	2,9	24,0
ALMANYA	2.430	4.694	2,5	93,2
DİĞER ÜLKELER	41.839	36.215	19,6	-13,4
İLK 10 ÜLKENİN TOPLAM İHRACATI	112.943	148.698	80,4	31,7
TÜRKİYE TOPLAM EL HALISI İHRACATI	154.782	184.913	100,0	19,5

Anılan dönem itibariyle en önemli el halısı ihracat pazarımız olan ABD'ye yönelik ihracat % 11,5 oranında artarak 31,7 milyon dolar olmuştur. Bu ihracat değeri ile ABD'nin el halısı ihracatımız içerisindeki payı % 17,1 olarak hesaplanmaktadır.

Ülkemiz için ihracat pazar büyüklüğü sıralamasında ABD'nin ardından Japonya gelmektedir. Japonya'ya yönelik ihracatımız 2011 itibariyle bir önceki yıla kıyasla % 47,7 oranında artmış ve 28,2 milyon dolar olarak kaydedilmiştir. Japonya'nın toplam el halısı ihracatımız içerisindeki payı % 15,3 olarak hesaplanmaktadır.

Fransa, 2011 yılında en çok el halısı ihracatı yapılan üçüncü ülke olmuştur. Bu ülkeye yönelik el halısı ihracatı 2010 yılına kıyasla % 40,2 oranında artarak 24 milyon dolar olmuştur. Fransa'nın toplam el halısı ihracatı içerisindeki payı % 13 olarak hesaplanmaktadır.

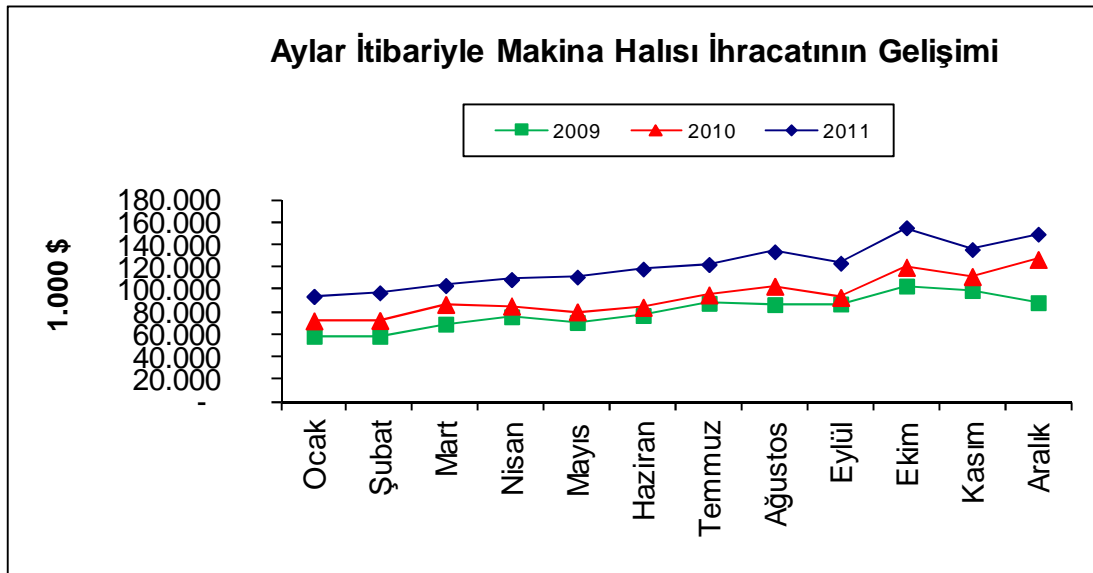
2011 sonu itibariyle ülkemizin el halısı ihracatının en fazla arttığı ülke, % 698,1 oranında ihracat artışının yaşandığı, İngiltere olmuştur. Geçen yıl 913 bin dolarlık el halısı ihracatı yapılan İngiltere'ye bu yıl 7,3 milyon dolar değerinde ihracat yapılmıştır.

Makina Halısı Pazarlarımızdaki Gelişmeler

2011 yılında makina halısı ihracatımız 2010 yılına kıyasla % 27,8 oranında artarak 1,45 milyar dolar olarak kaydedilmiştir. Aralık ayında ise % 17,9'luk bir artışla ihracat 149,4 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

Aylar İtibariyle Makina Halısı İhracat Kaydı				
2009 - 2010 - 2011				
Birim: 1000 \$				
	YILLAR			
Aylar	2009	2010	2011	% Değişim
Ocak	58.395	72.146	93.883	30,1
Şubat	58.324	72.457	97.055	33,9
Mart	69.306	86.660	103.611	19,6
Nisan	75.747	85.357	108.984	27,7
Mayıs	70.782	80.158	111.151	38,7
Haziran	76.811	84.218	118.281	40,4
Temmuz	87.898	95.218	122.387	28,5
Ağustos	86.497	102.916	133.722	29,9
Eylül	87.055	92.949	123.527	32,9
Ekim	103.120	119.879	155.034	29,3
Kasım	99.075	111.553	135.723	21,7
Aralık	88.422	126.749	149.427	17,9

2011 yılında makina halısı ihracatımızda en büyük paya sahip olan ülke olarak 248,9 milyon dolarlık ihracat ve % 17,2'lik payıyla S.Arabistan öne çıkmaktadır. 2011 yılında Suudi Arabistan'a yapılan ihracat bir yıla kıyasla % 61,6 oranında artmıştır. Bu artış oranı aynı zamanda ilk 10 ülke arasında kaydedilen en yüksek artış oranıdır.

EN ÇOK MAKİNA HALISI İHRACATI YAPILAN ÜLKELER				
Birim: 1.000 \$				
ÜLKELER	2010 OCAK - ARALIK	2011 OCAK - ARALIK	PAY %	DEĞİŞİM %
SUUDI ARABİSTAN	154.012	248.928	17,2	61,6
IRAK	107.256	138.500	9,6	29,1
ABD	93.345	118.297	8,2	26,7
ALMANYA	80.085	96.707	6,7	20,8
İNGİLTERE	33.702	47.160	3,3	39,9
RUSYA FED.	34.108	42.404	2,9	24,3
BAE	28.646	40.722	2,8	42,2
UKRAYNA	29.255	35.978	2,5	23,0
İRAN	26.671	33.871	2,3	27,0
POLONYA	30.863	32.294	2,2	4,6
DİĞER ÜLKELER	512.315	609.764	42,2	19,0
İLK 10 ÜLKENİN TOPLAM İHRACATI	617.942	834.860	57,8	35,1
TÜRKİYE TOPLAM MAKİNA HALISI İHRACATI	1.130.257	1.444.625	100,0	27,8

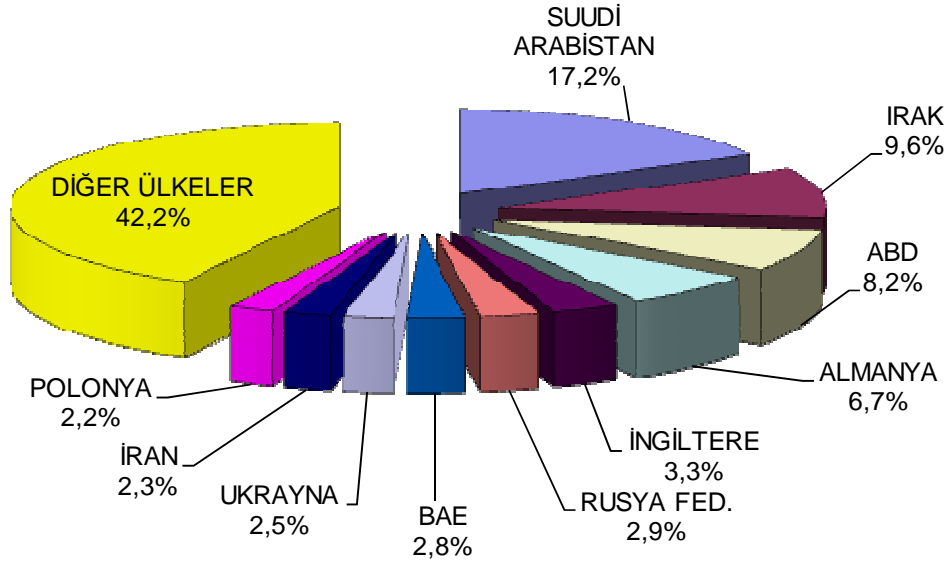
Makina halısı ihracatında S.Arabistan'ın ardından 138,5 milyon dolarlık ihracat değeri ve % 9,6'lık pay ile Irak gelmektedir. Anılan dönemde Irak'a yönelik makina halısı ihracatı % 29,1 oranında artmıştır.

ABD, 118,3 milyon dolarlık ihracat değeri ve % 8,2'lik pay ile en büyük üçüncü makina halısı ihracat pazarımız konumundadır. ABD'ye yönelik makina halısı ihracatımız 2011'de bir önceki yıla kıyasla % 26,7 oranında artmıştır.

2011 yılında ülkemizin makina halısı ihracatı ilk 10 büyük pazarda % 4,6 ile % 61,6 arasında değişen oranlarda artmıştır.

EN ÇOK MAKİNA HALISI İHRACATI YAPILAN ÜLKELER 2011 OCAK - ARALIK

Toplam Makina Halsi İhracatı: 1 Milyar 445 Milyon \$

2011 YILINDA İHRACAT SEKTÖRLERİMİZİ ETKİLEYEN EKONOMİK GELİŞMELER

2011 OCAK-ARALIK DÖNEMİ EKONOMİK GELİŞMELER

2011 yılında Genel Sekreterliğimiz iştiğal sahasındaki ihracat sektörlerimizi en çok etkileyen uluslararası ekonomik gelişmelerin başında, başta en önemli ihracat pazarımız olan Avrupa Birliği olmak üzere gelişmiş ülkelerdeki borç krizinin özellikle yılın sonuna doğru giderek daha ciddi bir hal alması yer almıştır.

Özellikle, hazır giyim ve konfeksiyon sektörümüzün ihracatının yaklaşık %79'unun yapıldığı, tekstil ve hammaddeleri ihracatının %47'sinin, deri ürünleri ihracatının %42'lik kısmının ve halı sektörleri ihracatının da yaklaşık % 20'lik bölümünün gerçekleştirildiği Avrupa Birliği pazarındaki olumsuz gelişmeler, özellikle yılın son çeyreğinde ihracat rakamlarına da yansımış olup, 2012 yılına yönelik olumsuz beklentiler de güçlenmektedir.

Bu çerçevede, AB pazarına yapılan hazır giyim ve konfeksiyon ihracatı Eylül ayındaki %5,2'lik düşüşün ardından Ekim ayında geçen yılın aynı dönemine göre %7,5 gerilerken, Kasım ayında % 6,8 düşüş yaşanmış olup, 1-21 Aralık 2011 döneminde ise düşüş oranı % 12,9'a yükselmiştir. Diğer yandan, AB ülkelerine yapılan hazır giyim ve konfeksiyon ihracatında 1 Ocak-21 Aralık 2011 dönemi toplamında ise %10,8 artış meydana gelmiştir.

AB ülkelerine yapılan tekstil ve hammaddeleri ihracatında ise Eylül-Kasım döneminde 598 milyon dolar ihracatla geçen yılın aynı dönemine göre sadece %2,9 artış kaydedilirken, aynı dönemde Türkiye toplam tekstil ve hammaddeleri ihracatındaki % 11,3 oranındaki artışın epey altında kalmıştır.

Yine Eylül-Kasım döneminde AB ülkelerine yapılan deri ve deri ürünleri ihracatı, geçen yılın aynı dönemine göre %8,5 gerileyerek aynı dönemde % 5,1 gerileyen Türkiye deri ve deri ürünleri ihracatı performansının altında kalmıştır. Aynı dönemde, Türkiye halı ihracatı % 19,3 artarken, AB ülkelerine yapılan halı ihracatı ise % 4 düşmüş bulunmaktadır.

İhracat sektörlerinde önemli payı olan AB ülkelerinde güçlenen kriz beklentisi ve genel olarak dünya ekonomilerindeki daralma eğilimi ülkemiz ihracatını önümüzdeki dönemde de olumsuz etkilemeye devam edebilecektir.

Öte yandan, Kuzey Afrika'da Tunus, Libya ve Mısır ile başlayıp Ortadoğu'ya yayılan ve Suriye başta olmak üzere Türkiye'ye komşu ülkeleri de etkileyen siyasi çalkantılar devam etmekte olup, gerek bu ülkelerdeki siyasi istikrarsızlık, gerekse Suriye örneğindeki gibi ikili siyasi ilişkilerin bozulması sonucunda bu ülkelere yönelik ihracatımız olumsuz etkilenmektedir.

Bu çerçevede, Kuzey Afrika ülkelerinin ağırlıklı olduğu Afrika ülke grubunun tekstil ve hammaddeleri ihracatındaki payı 2010 yılının Ocak-Kasım döneminde % 9,9 iken, 2011 yılının aynı döneminde ise % 8,7'ye gerilemiştir. Aynı şekilde, 2010 yılının Ocak-Kasım döneminde Afrika ülkelerine yapılan hazır giyim ve konfeksiyon ihracatının toplam hazır giyim ve konfeksiyon ihracatındaki payı % 2,6 iken, 2011 yılının aynı döneminde % 2,5'e gerilemiş bulunmaktadır.

Afrika ülke grubunda bulunan tekstil ve hammaddeleri ihracatımızın önemli pazarlarından Mısır'a yapılan ihracat, Ekim ayında % 3,1 gerilerken, Kasım ayında ise % 8,3 düşmüştür. Bu ülkeye yapılan tekstil ve hammaddeleri ihracatı 2011 yılı Ocak-Kasım döneminde ise ancak % 0,7 artış göstermiştir. Yine Ocak-Kasım döneminde Türkiye hazır giyim ve konfeksiyon ihracatı % 12,9 artarken, aynı dönemde Mısır'a yapılan hazır giyim ve konfeksiyon ihracatı ancak % 6,9 artış göstermiştir. Mısır'a yapılan deri ve deri ürünleri ihracatı ise Kasım ayında % 78,7 düşerken, 2011 yılı Ocak-Kasım döneminde ise % 2,7 düşüş göstermiştir.

Öte yandan, son dönemde bir türlü istikrara kavuşmayan Mısır'da protesto ve sivil halk eylemlerinin tekrar hız kazanması ve mevcut yönetimin protestolara yönelik sert tutumu sonucu gerginlik tekrar artmaya başlamış olup, siyasi istikrarın bozulmasının söz konusu ülkedeki Türk yatırımlarını ve bu ülke ile olan ticari ilişkilerimizi olumsuz yönde etkilemesinden endişe edilmektedir.

Hazır giyim ve konfeksiyon ihracatının Kuzey Afrika'daki diğer bir pazarı olan Tunus'a Kasım ayında yapılan ihracat ise geçen yılın aynı ayına göre % 62,6 gerilerken, Ocak-Kasım dönemi toplamında ise % 4,1 düşüş meydana gelmiştir. Tunus'a tekstil ve hammaddeleri ihracatı 2011 Ekim ayında % 15,8 gerilerken, Kasım ayında % 13,6 oranında azalmıştır.

Öte yandan, siyasi gelişmelerin etkilediği diğer bir pazar olan Ortadoğu ülkelerinin tekstil ve hammaddeleri ihracatındaki payı ise 2010 yılının Ocak-Kasım döneminde %9 iken, 2011 yılının aynı döneminde ise % 8,5'e gerilemiştir. Ortadoğu ülkelerine deri ve deri ürünleri ihracatı ise Kasım ayında geçen yılın aynı dönemine göre % 8,3 gerilerken, 1-21 Aralık döneminde toparlanarak % 32 artmış bulunmaktadır.

Başta tekstil ve hammaddeleri olmak üzere ihracat sektörlerimizin önemli bir pazarı olan Ortadoğu grubundaki Suriye'ye yapılan tekstil ihracatı 2011 yılı Ocak-Kasım döneminde % 4,3 düşüş gösterirken, söz konusu ülke ile olan Serbest Ticaret Anlaşması'nın askıya alınması ve bu ülkeye Türkiye'den yapılan ihracatlarda % 30 oranında ek gümrük vergisi uygulanması sonucunda önümüzdeki dönemde genel ihracatın yanı sıra tekstil ve hammaddeleri ihracatında da sert düşüş beklenmektedir.

Dünya ekonomisinin ve küresel ticaretin önemli aktörlerinden Japonya'da Mart ayında meydana gelen büyük deprem, ülke ekonomisinin yanı sıra dünya ticareti ve küresel tedarik zincirlerini de etkilemiş bulunmaktadır. Japonya'nın dünyanın önemli suni sentetik elyaf ve iplik üreticilerinden olması da tekstil ve hammaddeleri sektörü açısından önem taşımaktadır. Ülkemiz el halısı ihracatında 2. büyük pazar olması dışında diğer sektörlerimizin de hedef pazarları arasında yer alan Japonya'nın gerek hammadde ve girdi ihtiyacı, gerekse nihai tüketimi olumsuz etkilendiğinden ithalatında meydana gelen azalma bu ülkeye ihracatımızı da olumsuz yönde etkilemiştir. Bu çerçevede, Eylül ayında Japonya'ya düzenlenmesi planlanan hazır giyim, tekstil, deri ve halı sektörleri ticaret heyeti de zorunlu olarak iptal edilmiştir.

Rekabet gücü açısından ihracat sektörlerini yakından ilgilendiren döviz kurları konusunda TL Dolar ve Euro karşısında yıl boyunca dalgalı bir seyir yaşanmıştır. Döviz kurları Ocak-Şubat dönemindeki geçici yükselişin ardından Mart-Haziran döneminde nispeten sakin bir dönem geçirirken, Temmuz ayının ortasından itibaren döviz kurları TL karşısında hızla yükselmiş ve Ağustos ayında dolar 1,80 TL sınırını geçmiştir. Ekim-Aralık döneminde ise döviz kurları daha dalgalı bir seyir izlerken, dolar kısa bir zaman diliminde 1,75-1,90 TL aralığında iniş çıkışlı bir seyrin ardından Aralık ayı sonunda 1,90 sınırını geçerken, euro daha sakin bir seyirle 2,50 TL sınırının altında kalmıştır.

Döviz kurlarındaki yükselişe rağmen Nisan ayı sonuna kadar 1.50 sınırına yakın seyreden Euro/Dolar paritesinin Mayıs-Kasım dönemindeki dalgalı seyrin ardından yıl sonunda 1.30'lara kadar düşmesi, ihracatının büyük bölümünü AB'ne ve Euro para biriminden, ithalatının önemli bölümünü ise Dolar para biriminden yapan ihracat sektörlerimizi olumsuz etkilemekte ve önümüzdeki yıl da risk oluşturmaya devam etmektedir. Döviz kurlarının yükselme eğiliminde olması her zaman ihracatçı için olumlu olmamakta, değişken ortam ileriye dönük maliyet ve fiyat belirlemeyi zorlaştırmaktadır.

Öte yandan, tekstil ve hazır giyim sektörlerinin en önemli girdisi olan pamuk fiyatları, 2010 yılındaki hızlı yükselişinin ardından 2011 yılına da yükselişle girerken, yılın ikinci çeyreğinden itibaren düşüş eğilimine girmiş bulunmaktadır.

Pamuk fiyatlarında arzda çok büyük değişim olmamakla beraber, dünyada tekstil sanayii üretimindeki daralmaya bağlı talep düşüşü çerçevesinde gerileme eğilimini sürdüreceği tahmin edilmektedir.

2011 ARALIK AYINDA MEYDANA GELEN EKONOMİK GELİŞMELER

Aralık ayında sektörlerimizi etkileyen uluslararası olayların başında en önemli ihracat pazarımız olan Avrupa Birliği'nde yaşanan krize bağlı olarak risk algısının hızla artması ile söz konusu krizin ihracat sektörlerimize olan etkileri yer almıştır. AB ekonomisinde gündemden hiç düşmeyen borç krizi nedeniyle krize girebileceği yönünde beklentiler, Euro Bölgesi finansal ve ekonomik istikrarının geleceği konusunda endişeleri günden güne artırmaktadır. Söz konusu krizi çözmeye yönelik çabalar devam etmesine rağmen, kriz algısı artarak devam etmekte, bu durum önümüzdeki dönem ihracat sektörlerimiz için ciddi risk oluşturmaktadır.

Euro Bölgesi'nde, krizin derinleşerek sistemin tümünü tehdit eder bir hal alması sonucu 9 Aralık tarihinde yapılan AB Liderler zirvesinde, Almanya ve Fransa liderlerinin öncülüğünde AB üyesi ülkelerin daha sıkı bir mali işbirliğine gidilmesi ve bu kapsamda yeni bir AB sözleşmesi imzalanması yönünde anlaşma sağlanırken, başkenti Londra önemli küresel finans merkezi olan İngiltere'nin bazı mali kurallardan muaf tutulma isteğinin kabul edilmemesi sonucu İngiltere Hükümeti yeni düzenlemelere katılmama kararı aldı.

Öte yandan, IMF Başkanı Christine Lagarde küresel büyümedeki yavaşlama ve yüksek işsizlik oranının yol açtığı güven krizine dikkati çekerek bir kez daha "Dünya ekonomisinin çok tehlikeli dönemde" olduğu şeklinde uyarıda bulundu.

Aralık ayında ihracat sektörlerimizi yakından etkileyen uluslar arası gelişmeler arasında ülkemizin Suriye ile siyasi ilişkilerinin gerginleşmesi sonucunda Türkiye-Suriye Serbest Ticaret Anlaşması'nın askıya alınması ve Türkiye'den Suriye'ye ihraç edilen ürünlere %30 ek gümrük vergisi uygulaması da yer almaktadır. Bu çerçevede, Suriye'ye yapılan ihracat olumsuz etkilenmiş ve sert düşüş yaşanmıştır.

Öte yandan, son dönemde bir türlü istikrara kavuşmayan Mısır'da protesto ve sivil halk eylemlerinin tekrar hız kazanması ve mevcut yönetimin protestolara yönelik sert tutumu sonucu gerginlik tekrar artmaya başlamış olup, siyasi istikrarın bozulmasının söz konusu ülkedeki Türk yatırımlarını ve bu ülke ile olan ticari ilişkilerimizi olumsuz yönde etkilemesinden endişe edilmektedir.

İhracat sektörlerimizi yakından ilgilendiren döviz kurlarıyla ilgili olarak, küresel piyasalarda Euro Bölgesi sorunlarına ilişkin olumsuz gelişmelerin de etkisiyle yükselen Dolar 1,90 TL seviyesinin altına yerleşmiş gözükürken, euro/dolar paritesi 1,30 seviyesinin altına gerilemiş bulunmaktadır.

Öte yandan, petrol fiyatları ise Aralık ayının son haftası itibariyle 100 dolar / varil seviyesini aşmış bulunmaktadır.

Diğer yandan, AB ve Euro Bölgesi ekonomilerinde olumsuz gelişmeler Kasım ayının ardından Aralık ayında da söz konusu ülkelere ihracatımızı olumsuz etkilemeye devam etmektedir.

BELLİ BAŞLI PAZAR ÜLKELERDEKİ EKONOMİK GELİŞMELER

Suudi Arabistan

Dünyanın başlıca petrol ihracatçılarından Suudi Arabistan'da, ülkenin GSYH'si yaklaşık 600 milyar dolar olarak hesaplanırken, satın alma paritesine göre kişi başına gelir 24 bin dolar seviyesinde bulunmaktadır. Ülke ekonomisi 2010 yılında % 3,7 büyümüş bulunmaktadır.

Bütçe gelirlerinin % 45'ini, GSYH'nin de % 55'ini, toplam ihracatın ise % 90'ını petrol gelirlerinin oluşturduğu ülkede, son dönemde petrol fiyatlarındaki toparlanma ile birlikte ekonomide olumlu gelişmeler beklenmektedir.

IMF tarafından yapılan projeksiyonlar doğrultusunda Suudi Arabistan'ın 2011 yılında % 6,5 büyümesi öngörülürken, 2012 yılında ise % 3,6 büyüme beklenmektedir.

ABD

IMF'nin Eylül ayında açıkladığı yeni "Dünya Ekonomik Görünüm Raporu"nda, ABD'ye ilişkin büyüme tahmini 2011 yılı için % 2,5'ten % 1,5'e, 2012 yılı içinse % 2,7'den % 1,8'e çekilmiş bulunmaktadır.

Öte yandan, ABD ekonomisi, 2011 yılı 2. çeyrek döneminde % 1,3 büyürken, 3. çeyrek dönemde ise % 2 büyüme kaydedilmiştir.

Ülke genelinde perakende satışlar 2011 yılı Ocak-Kasım döneminde geçen yılın aynı dönemine göre % 7,8 yükselirken, aynı dönemde hazır giyim ve aksesuar ile ayakkabı perakende satışları ise geçen yıla göre % 5,6 artmış bulunmaktadır.

2011 yılının 3. çeyrek döneminde ülke genelinde özel tüketim harcamaları ise % 2,3 artış göstermiştir.

2011 yılı Ocak-Ekim verilerine göre ABD toplam mal ihracatı bir önceki yılın aynı dönemine göre 186,5 milyar dolar artarak 1 trilyon 245 milyar dolar olarak gerçekleşirken, toplam mal ithalatı ise 260,9 milyar dolar artışla 1 trilyon 858 milyar dolara yükselmiştir. Bu verilere göre mal bazında ABD dış ticaret açığı bu dönemde 74,3 milyar dolar artarak 613,3 milyar dolara yükselmiştir.

Öte yandan, ülke ekonomisinin en önemli sorunlarından işsizlik 2011 yılı Kasım ayında % 8,6 seviyesinde gerçekleşmiştir. İşsizlik oranı Ekim ayında % 9 seviyesindeydi. Böylelikle ABD'de işsizlik oranı 2009 yılının Mart ayından beri en düşük seviyesine gerilemiş bulunmaktadır.

IMF tahminlerine göre ülke ekonomisinin 2011 yılında % 1,5 oranında büyümesi öngörülmektedir.

Irak

Ortadoğu pazarının önemli ülkelerinden Irak ekonomisinin 2010 yılında % 0,8 büyüdüğü kaydedilirken, IMF, Irak ekonomisinin 2011 yılında artan petrol fiyatları ve petrol ihracatıyla birlikte çok daha iyi bir performans göstererek % 9,6 büyüyeceğini öngörmektedir. IMF'nin 2012 yılı için öngördüğü büyüme oranı ise % 12,6'dır. Ülkenin en büyük gelir kalemi olan petrol ihracatının 2011 yılının ilk döneminde geçen yılın aynı dönemine göre % 30'un üzerinde bir oranda arttığı belirtilmektedir.

Özellikle ayakkabı, halı ve konfeksiyon sektörlerimiz için gittikçe büyüyen pazar haline gelen Irak'ın önemi, ihracat sektörlerimiz açısından giderek daha da artmaktadır. Halen, bir çok Türk hazır giyim firması başta Erbil ve Kuzey Irak olmak üzere Irak genelinde mağazalar açmış bulunmaktadır.

Öte yandan, yabancı petrol şirketlerinin Irak'ta petrol üretmeye başlamasıyla birlikte petrol ihracatının artması, buna paralel ülkenin mali durumunun düzelmesi ve büyümenin artarak devam etmesi beklenmektedir.

Almanya

Ihracat sektörlerimizin en önemli pazarı olan Avrupa Birliği'nin en büyük ekonomisi Almanya'nın GSYH'sinin 2011 yılının 3. çeyrek döneminde geçen yılın aynı dönemine göre % 2,6 büyüdüğü açıklanmıştır. Bilindiği gibi Almanya yılın 2. çeyrek döneminde % 2,9 büyüme göstermişti.

Almanya'da sanayi üretiminde 2011 yılı Ekim ayında geçen yılın aynı dönemine göre % 4,2 artış gerçekleşirken, bir önceki aya göre ise % 0,8 düşüş olmuştur.

Öte yandan, ülke çapında perakende satışlar Ekim ayında bir önceki aya göre % 0,7 artarken, bir önceki yılın aynı ayına göre ise % 1,4 artış göstermiştir.

Almanya'da işsizlik oranı Ekim ayında Eylül ayına göre % 0,4 azalarak % 5,5 seviyesinde gerçekleşmiştir.

IMF verilerine göre Alman ekonomisinin 2011 yılını % 2,7 büyümeyle kapatması beklenirken, 2012 yılında ise % 1,3 büyüme beklenmektedir.

Yine güncel IMF verilerine göre, 2011 yılında Almanya genelinde özel tüketim harcamalarının % 0,5 artması, işsizlik oranının % 6 oranında gerçekleşmesi öngörülmektedir.

İngiltere

Avrupa Birliği'nin bir diğer önemli ekonomisi İngiltere'nin GSYH'si 2011 yılının 3. çeyrek döneminde geçen yılın aynı dönemine göre % 0,5 büyümüş bulunmaktadır.

Ülke genelinde perakende satışlar, Ekim ayında bir önceki aya göre % 0,7 artarken, bir önceki yılın aynı ayına göre ise % 2 artmıştır.

İngiltere sanayi üretiminde, 2011 yılı Ekim ayında geçen yılın aynı dönemine göre % 2 düşüş gerçekleşirken, bir önceki aya göre ise % 0,7 azalmıştır.

IMF verilerine göre ülke ekonomisinin 2011 yılında % 1,1 büyümesi beklenmektedir.

Rusya Federasyonu

İhracat sektörlerimizin en önemli ihracat pazarlarından Rusya ekonomisi, 2011 yılının 2. çeyrek döneminde geçen yılın aynı dönemine göre % 3,7 büyürken, 3. çeyrek dönemde ise hızlanarak %4,8 büyüme göstermiştir. Rus ekonomisinin 2011 yılının tamamında ise %4-4,5 aralığında büyümesi öngörülmektedir.

Ülke genelinde işsizlik oranı Eylül ayında % 6,6'ya yükselirken, sanayi üretimi ise aynı dönemde geçen yılın aynı dönemine göre % 3,9 artış göstermiştir.

Perakende satışlar ise Ekim ayında bir önceki yılın aynı dönemine göre % 9 artarken, Kasım ayında ise % 8,6 artmıştır.

Özellikle AB kaynaklı borç sorununun dünya ekonomisinde yeni bir krize doğru giderek diğer emtia fiyatlarıyla birlikte petrol fiyatlarında da düşüşe yol açması ihtimali, 2011 yılının son çeyrek dönemi ile 2012 yılının tamamında gelirlerinin büyük bölümü petrol ve doğalgaz ihracatına bağımlı olan Rusya ekonomisi için ciddi risk teşkil ederken, bu durum Rusya'yı en önemli hedef pazarlardan biri olarak belirleyen Türk ihracat sektörlerini de yakından ilgilendirmektedir.

Öte yandan, Rusya ekonomisini yakından ilgilendiren petrol fiyatları ise Aralık ayının son haftası itibariyle 98 dolar / varil seviyesini aşmış bulunmaktadır.

İran

Başta ABD olmak üzere Batılı ülkelerin siyasi ve ekonomik yaptırımlar uyguladığı İran, sözkonusu yaptırımlardan ticari ve ekonomik anlamda olumsuz yönde etkilenirken, Uluslararası Atom Enerjisi Kurumu'nun (UAEK) İran'ın nükleer silah kapasitesiyle ilgili son raporundan sonra önce ABD, İngiltere ve Kanada daha sonra da Avrupa Birliği, Tahran'a enerji ve finans sektörlerinde yeni yaptırımlarda bulunacaklarını açıkladı.

ABD, Kanada ve İngiltere İran bankalarıyla tüm ilişkileri tamamen kesme kararı alırken, AB mevcut uygulamalara ek yeni yaptırımlara gideceğini açıklamış bulunmaktadır.

IMF tarafından yapılan projeksiyonlar doğrultusunda İran'ın 2011 yılında % 2,5 büyümesi öngörülürken, 2012 yılında ise % 3,4 büyüme beklenmektedir.

Fransa

Avrupa Birliği'nin büyük ekonomilerinden Fransa, 2011 yılının 3. çeyrek döneminde geçen yılın aynı dönemine göre % 1,6 büyümüş bulunmaktadır.

Sanayi üretiminde geçen yılın aynı dönemine göre 2011 yılı Ekim ayında % 1,4 artış gerçekleşirken, bir önceki aya göre ise değişmemiştir.

Ülke genelinde perakende satışlar, Ekim ayında bir önceki aya göre % 0,8 artarken, bir önceki yılın aynı dönemine göre ise % 3,8 artış göstermiştir.

Fransa'da işsizlik oranı Ekim ayında Eylül ayına göre % 0,1 azalarak % 9,8 seviyesinde gerçekleşmiştir.

IMF verilerine göre ülke ekonomisinin 2011 yılında % 1,7 büyümesi beklenmektedir.

*İTKİB Genel Sekreterliđi
AR & GE ve Mevzuat Şubesi
06.01.2012*

	2010 ARALIK	2011 ARALIK	DEĞİŞİM %	2010 OCAK - ARALIK	TOPLAM HALI'DA PAY %	2011 OCAK - ARALIK	TOPLAM HALI'DA PAY %	DEĞİŞİM %
Birim: 1000 \$								
1 SUUDİ ARABİSTAN	12.177	18.893	55,1	154.225	12,0	249.195	15,3	61,6
2 ABD	13.054	14.209	8,9	121.784	9,5	149.996	9,2	23,2
3 İRAK	15.703	14.558	-7,3	109.296	8,5	140.881	8,6	28,9
4 ALMANYA	10.442	12.245	17,3	82.515	6,4	101.401	6,2	22,9
5 İNGİLTERE	4.103	4.481	9,2	34.815	2,7	54.446	3,3	57,3
6 RUSYA FEDERASYONU	7.360	5.306	-27,9	39.512	3,1	42.766	2,6	8,2
7 BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ	2.273	2.878	26,6	28.799	2,2	41.024	2,5	42,5
8 UKRAYNA	4.951	3.955	-20,1	29.255	2,3	35.994	2,2	23,0
9 İRAN	3.101	3.161	1,9	26.948	2,1	34.016	2,1	26,2
10 FRANSA	3.374	1.333	-60,5	24.953	1,9	33.726	2,1	35,2
İLK 10 ÜLKE TOPLAMI	76.538	81.018	5,9	651.881	50,7	883.445	54,2	35,5
11 JAPONYA	2.615	2.591	-0,9	21.896	1,7	33.193	2,0	51,6
12 POLONYA	2.229	2.345	5,2	30.869	2,4	33.086	2,0	7,1
13 KAZAKİSTAN	4.921	2.093	-57,5	41.629	3,2	32.031	2,0	-23,1
14 BELÇİKA	2.695	3.823	41,9	23.326	1,8	30.244	1,9	29,7
15 LİBYA	2.428	14.378	492,1	23.706	1,8	29.689	1,8	25,2
16 AZERBAYCAN-NAHÇIVAN	3.180	3.182	0,1	24.922	1,9	28.589	1,8	14,7
17 İSRAİL	3.195	4.948	54,9	19.865	1,5	27.051	1,7	36,2
18 KUVEYT	1.755	2.240	27,7	14.757	1,1	25.856	1,6	75,2
19 TÜRKMENİSTAN	2.253	3.358	49,0	17.055	1,3	25.154	1,5	47,5
20 ROMANYA	2.353	2.136	-9,2	26.824	2,1	23.411	1,4	-12,7
İLK 20 ÜLKE TOPLAMI	104.162	122.111	17,2	896.729	69,8	1.171.728	71,9	30,7
21 TACİKİSTAN	3.094	2.383	-23,0	22.656	1,8	23.177	1,4	2,3
22 AFGANİSTAN	1.174	1.315	12,0	18.202	1,3	22.518	1,4	39,0
23 ÇİN HALK CUMHURİYETİ	726	2.591	256,9	7.178	0,6	19.183	1,2	167,0
24 İTALYA	1.790	1.670	-7,1	16.359	1,3	10.007	1,1	10,1
25 KIRGIZİSTAN	1.633	2.011	23,2	11.131	0,9	17.881	1,1	60,6
26 LİTVANYA	7	3.681	54.804,0	13.226	1,0	16.467	1,0	24,5
27 YUNANİSTAN	777	966	24,4	18.839	1,5	15.391	0,9	-18,3
28 AHL SERBEST BÖLGE	1.541	1.342	-12,9	12.060	0,9	14.538	0,9	20,5
29 GÜNEY AFRIKA CUMHURİ	1.212	574	-52,6	12.000	0,9	14.191	0,9	18,3
30 MISIR	2.895	1.503	-48,1	28.416	2,2	13.040	0,8	-54,1
31 MALEZYA	522	1.099	110,3	7.675	0,6	12.127	0,7	58,0
32 CEZAYİR	1.150	1.372	19,3	7.045	0,5	12.009	0,7	70,5
33 AVUSTRALYA	268	756	182,6	9.517	0,7	11.827	0,7	24,3
34 ÇEK CUMHURİYETİ	149	446	198,9	7.818	0,6	11.753	0,7	50,3
35 KANADA	601	1.279	112,8	5.812	0,5	11.411	0,7	96,3
36 FAS	739	966	30,8	7.187	0,6	10.565	0,6	47,0
37 PAKİSTAN	818	1.258	53,8	6.186	0,5	10.508	0,6	69,9
38 KOSOVA	851	785	-7,7	8.171	0,6	10.084	0,6	23,4
39 BOSNA-HERSEK	740	735	-0,6	10.098	0,8	9.280	0,6	-8,3
40 İSVEÇ	855	650	-24,0	6.027	0,5	8.328	0,5	38,2
41 HOLLANDA	264	796	201,6	4.054	0,3	7.626	0,5	88,1
42 AVUSTURYA	506	534	5,5	15.072	1,2	7.358	0,5	-51,2
43 KATAR	542	263	-51,5	7.527	0,6	7.252	0,4	-3,7
44 BULGARİSTAN	390	716	83,8	5.732	0,4	6.985	0,4	21,8
45 SURİYE	798	78	-90,3	7.619	0,6	6.735	0,4	-11,6
46 MACARİSTAN	407	433	6,4	3.349	0,3	6.462	0,4	93,0
47 İSVİÇRE	351	622	77,1	3.070	0,2	6.142	0,4	100,0
48 UMMAN	563	526	-6,6	4.589	0,4	5.941	0,4	29,5
49 ARNAVUTLUK	1.044	914	-12,5	5.991	0,5	5.828	0,4	-2,7
50 BREZİLYA	318	387	21,9	4.407	0,3	5.784	0,4	31,2
İLK 50 ÜLKE TOPLAMI	130.893	154.762	18,2	1.191.743	92,7	1.520.086	93,3	27,6
DİĞER ÜLKELER VE S.BÖLGELER	12.525	9.158	-26,9	93.296	7,3	109.451	6,7	17,3
AB (27) TOPLAMI	34.875	38.228	9,6	335.750	26,1	397.249	24,4	18,3
TOPLAM HALI İHRACATI	143.418	163.919	14,3	1.285.039	100,0	1.629.537	100,0	26,8

		2010 ARALIK	2011 ARALIK	DEĞİŞİM %	2010 OCAK - ARALIK	TOPLAM HALI'DA PAY %	2011 OCAK - ARALIK	TOPLAM HALI'DA PAY %	DEĞİŞİM %
	Birim: 1000 \$								
1	ABD	1.883	1.707	-9,3	28.419	18,4	31.699	17,1	11,5
2	JAPONYA	2.462	2.211	-10,2	19.120	12,4	28.234	15,3	47,7
3	FRANSA	1.997	236	-88,2	17.107	11,1	23.983	13,0	40,2
4	LİTVANYA	-	3.681	-	12.977	8,4	15.738	8,5	21,3
5	AHL SERBEST BÖLGE	1.541	1.342	-12,9	12.060	7,8	14.538	7,9	20,5
6	BELÇİKA	949	1.206	27,1	9.877	6,4	9.653	5,2	-2,3
7	ÇEK CUMHURİYETİ	7	42	472,6	5.661	3,7	7.447	4,0	31,6
8	İNGİLTERE	104	65	-37,9	913	0,6	7.286	3,9	698,1
9	İTALYA	573	781	36,2	4.379	2,8	5.429	2,9	24,0
10	ALMANYA	274	230	-16,3	2.430	1,6	4.694	2,5	93,2
İLK 10 ÜLKE TOPLAMI		9.791	11.500	17,5	112.943	73,0	148.698	80,4	31,7
11	İSVİÇRE	225	377	67,7	2.133	1,4	4.363	2,4	104,6
12	LETONYA	-	-	-	-	0,0	3.318	1,8	-
13	İSPANYA	3.034	69	-97,7	7.189	4,6	2.999	1,6	-58,3
14	İRAK	349	190	-45,4	2.040	1,3	2.381	1,3	16,7
15	YUNANISTAN	99	58	-41,5	608	0,4	2.103	1,1	245,7
16	HOLLANDA	137	127	-7,2	505	0,3	1.889	1,0	274,3
17	DANIMARKA	46	184	301,6	545	0,4	1.520	0,8	179,1
18	İSVEÇ	105	34	-67,7	947	0,5	1.463	0,8	72,7
19	BULGARİSTAN	2	-	-100,0	30	0,0	1.406	0,8	4.656,5
20	KANADA	133	160	19,8	806	0,5	1.246	0,7	54,7
İLK 20 ÜLKE TOPLAMI		13.920	12.698	-8,8	127.645	82,5	171.386	92,7	34,3
21	AVUSTRALYA	61	24	-60,7	783	0,5	1.222	0,7	56,1
22	POLONYA	-	765	-	6	0,0	772	0,4	11.965,2
23	KAZAKİSTAN	-	137	-	173	0,1	765	0,4	342,9
24	TÜRKMENİSTAN	25	-	-100,0	443	0,3	757	0,4	70,0
25	SİNGAPUR	25	163	563,8	172	0,1	747	0,4	335,5
26	MEKSİKA	68	16	-76,1	98	0,1	698	0,4	614,9
27	NORVEÇ	66	55	-17,0	639	0,4	668	0,4	4,5
28	AVUSTURYA	26	87	227,2	11.835	7,6	582	0,3	-95,1
29	LÜBNAN	23	122	425,4	369	0,2	550	0,3	48,8
30	İSRAİL	43	75	73,9	219	0,1	528	0,3	141,4
31	KUVEYT	-	18	-	198	0,1	527	0,3	165,8
32	CEZAYİR	-	3	-	407	0,3	475	0,3	16,7
33	PORTEKİZ	7	10	45,2	935	0,6	455	0,2	-51,4
34	RUSYA FEDERASYONU	1.731	2	-99,9	5.404	3,5	362	0,2	-93,3
35	BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ	2	40	2.128,7	152	0,1	302	0,2	98,1
36	SUUDİ ARABİSTAN	14	9	-37,4	213	0,1	268	0,1	25,3
37	GÜNEY AFRIKA CUMHURİ	16	3	-81,6	101	0,1	229	0,1	125,9
38	ÇİN HALK CUMHURİYETİ	6	34	523,1	204	0,1	227	0,1	11,7
39	ŞİLİ	18	25	35,8	309	0,2	204	0,1	-34,0
40	KKTC	4	12	228,4	129	0,1	202	0,1	56,7
41	BREZİLYA	42	18	-57,1	180	0,1	197	0,1	9,3
42	İST.DERİ SERB.BÖLGE	-	-	-	-	0,0	189	0,1	-
43	HİNDİSTAN	4	5	23,7	90	0,1	164	0,1	82,1
44	İRAN (İSLAM CUM.)	17	38	129,5	277	0,2	145	0,1	-47,6
45	KARADAĞ	44	-	-100,0	210	0,1	136	0,1	-35,5
46	MAKEDONYA	61	2	-97,2	199	0,1	121	0,1	-39,3
47	KATAR	-	-	-	13	0,0	115	0,1	803,9
48	YENİ ZELANDA	3	2	-18,9	383	0,2	113	0,1	-70,6
49	LIBYA	231	9	-95,9	1.217	0,8	112	0,1	-90,8
50	MALEZYA	-	1	-	25	0,0	99	0,1	297,5
İLK 50 ÜLKE TOPLAMI		16.455	14.370	-12,7	153.030	98,9	183.316	99,1	19,8
DİĞER ÜLKELER VE S.BÖLGELER		214	123	-42,7	1.752	1,1	1.597	0,9	-8,8
AB (27) TOPLAMI		7.403	7.574	2,3	76.110	49,2	90.880	49,1	19,4
TOPLAM EL HALISI İHRACATI		16.669	14.493	-13,1	154.782	100,0	184.913	100,0	19,5

		2010 ARALIK	2011 ARALIK	DEĞİŞİM %	2010 OCAK - ARALIK	TOPLAM HALI'DA PAY %	2011 OCAK - ARALIK	TOPLAM HALI'DA PAY %	DEĞİŞİM %
	Birim: 1000 \$								
1	SUUDİ ARABİSTAN	12.164	18.884	55,3	154.012	13,6	248.928	17,2	61,6
2	IRAK	15.355	14.367	-6,4	107.256	9,5	138.500	9,6	29,1
3	ABD	11.171	12.502	11,9	93.345	8,3	118.297	8,2	26,7
4	ALMANYA	10.167	12.016	18,2	80.085	7,1	96.707	6,7	20,8
5	İNGİLTERE	3.999	4.416	10,4	33.702	3,0	47.160	3,3	39,9
6	RUSYA FEDERASYONU	5.629	5.304	-5,8	34.108	3,0	42.404	2,9	24,3
7	BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ	2.271	2.838	24,9	28.646	2,5	40.722	2,8	42,2
8	UKRAYNA	4.951	3.955	-20,1	29.255	2,6	35.978	2,5	23,0
9	İRAN	3.085	3.123	1,2	26.671	2,4	33.871	2,3	27,0
10	POLONYA	2.229	1.580	-29,1	30.863	2,7	32.294	2,2	4,6
	İLK 10 ÜLKE TOPLAMI	71.020	78.985	11,2	617.942	54,7	834.860	57,8	35,1
11	KAZAKİSTAN	4.921	1.956	-60,2	41.457	3,7	31.266	2,2	-24,6
12	LİBYA	2.198	14.369	553,8	22.488	2,0	29.578	2,0	31,5
13	AZERBAIJAN-NAHÇIVAN	3.170	3.182	0,4	24.600	2,2	28.528	2,0	16,0
14	İSRAİL	3.152	4.873	54,6	19.646	1,7	26.523	1,8	35,0
15	KUVEYT	1.755	2.223	26,7	14.558	1,3	25.329	1,8	74,0
16	TÜRKMENİSTAN	2.228	3.358	50,7	16.612	1,5	24.397	1,7	46,9
17	ROMANYA	2.340	2.136	-8,7	26.768	2,4	23.390	1,6	-12,6
18	TACİKİSTAN	3.094	2.383	-23,0	22.654	2,0	23.175	1,6	2,3
19	AFGANİSTAN	1.162	1.315	13,2	16.186	1,4	22.518	1,6	39,1
20	BELÇİKA	1.746	2.616	49,9	13.449	1,2	20.592	1,4	53,1
	İLK 20 ÜLKE TOPLAMI	96.785	117.396	21,3	836.362	74,0	1.090.156	75,5	30,3
21	ÇİN HALK CUMHURİYETİ	720	2.556	254,9	6.974	0,6	18.935	1,3	171,5
22	KIRGIZİSTAN	1.633	2.010	23,1	11.102	1,0	17.851	1,2	60,8
23	GÜNEY AFRIKA CUMHURİ	1.196	571	-52,2	11.899	1,1	13.962	1,0	17,3
24	YUNANİSTAN	677	900	34,1	10.231	1,6	13.200	0,9	-27,1
25	MISIR	2.894	1.490	-48,5	28.398	2,5	13.002	0,9	-54,2
26	İTALYA	1.225	889	-27,4	11.979	1,1	12.578	0,9	5,0
27	MALEZYA	522	1.098	110,2	7.650	0,7	12.028	0,8	57,2
28	CEZAYİR	1.150	1.369	19,0	6.638	0,6	11.534	0,8	73,8
29	AVUSTRALYA	207	732	254,3	8.734	0,8	10.604	0,7	21,4
30	FAS	739	966	30,8	7.069	0,6	10.546	0,7	49,2
31	PAKİSTAN	818	1.258	53,8	6.185	0,5	10.508	0,7	69,9
32	KANADA	468	1.119	139,3	5.006	0,4	10.164	0,7	103,0
33	KOSOVA	851	782	-8,1	8.159	0,7	10.088	0,7	23,4
34	FRANSA	1.377	1.096	-20,4	7.845	0,7	9.744	0,7	24,2
35	BOSNA-HERSEK	740	735	-0,6	10.088	0,9	9.251	0,6	-8,3
36	KATAR	542	263	-51,5	7.515	0,7	7.137	0,5	-5,0
37	İSVEÇ	751	616	-17,9	5.180	0,5	6.865	0,5	32,5
38	AVUSTURYA	480	448	-6,7	3.237	0,3	6.776	0,5	109,4
39	SURİYE	797	77	-90,3	7.609	0,7	6.722	0,5	-11,7
40	MACARİSTAN	403	433	7,5	3.317	0,3	6.447	0,4	94,4
41	UMMAN	563	526	-6,6	4.555	0,4	5.927	0,4	30,1
42	ARNAVUTLUK	1.044	913	-12,6	5.888	0,5	5.792	0,4	-1,6
43	HOLLANDA	127	669	425,9	3.549	0,3	5.737	0,4	61,6
44	ENDONEZYA	582	139	-76,1	3.811	0,3	5.630	0,4	47,7
45	BREZİLYA	275	369	34,0	4.227	0,4	5.587	0,4	32,2
46	BULGARİSTAN	388	716	84,6	5.703	0,5	5.579	0,4	-2,2
47	ŞİLİ	314	276	-12,2	3.465	0,3	5.438	0,4	56,9
48	HİNDİSTAN	250	171	-31,6	4.209	0,4	5.303	0,4	26,0
49	JAPONYA	153	380	148,2	2.776	0,2	4.959	0,3	78,7
50	GÜRCİSTAN	659	630	-4,3	3.770	0,3	4.638	0,3	23,0
	İLK 50 ÜLKE TOPLAMI	119.328	141.603	18,7	1.061.131	93,9	1.362.756	94,3	28,4
	DİĞER ÜLKELER VE S.BÖLGELER	7.421	7.823	5,4	69.126	6,1	81.869	5,7	18,4
	AB (27) TOPLAMI	27.472	30.655	11,6	259.640	23,0	306.370	21,2	18,0
	TOPLAM MAKİNA HALISI İHRACATI	126.749	149.427	17,9	1.130.257	100,0	1.444.625	100,0	27,8